DEO OPTIMO MAXIMO,
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA*,
QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS,

manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis sextâ mensis Februarii, anno Domini MDCC. LXXVII.

MAGISTRO HENRICO-ALEXANDRO TESSIER, Clerico è Societate Medicâ Parisiensi, pro Epidemiis institutâ Doctore Medico Præside.

An perspirationi *& sudori cœteræ excretiones vicariæ?*

I.

CORPORIS involucrum cutis est. Hæc autem constat *epidermide*, corpore reticulari, cute propriè dictâ. *Epidermis* squammulis lamellisque cohærentibus instructa, ex ductuum *excretoriorum*, vel papillarum *nervearum* reflexis finibus, vel ex utrorumque simul constat. Creberrimis pertunditur foraminibus; plicis tum amplioribus, ut in volis manuum plantisque pedum, tum minoribus, regulari fere ubique tractu excurrentibus exaratur. Cuticulæ, nexu satis firmo, hæret corpus reticulare, exilibus textum *fibrillis*, in sensûs exquisitioris partibus, apicibus videlicet digitorum & linguâ, maximè conspicuum. Foraminibus quoque pervium est retis in modum factis, quibus pilos transmittit, cutisque *nerveas* papillas totidem, quasi retinaculis, coercet. Corpori reticulari cutis subjacet, inæqualiter, ut duæ superiores membranæ, diversis in locis crassa, *epidermidis*que instar variis sulcata plicis. Intricatissimo fibrarum *tendinearum* plexu deprehenditur compacta, sebaceis & *miliaribus* respersa glandulis. Illam numerosissimi perreptant vasorum omnis generis surculi; horridulam quasi reddunt, in linguâ præsertim & extremis digitis, maximè spectabiles *nerveæ* papillæ; actis aliquando in subjectam adipem radicibus, pili perforant; meabilem faciunt numerosa adeò diversæ magnitudinis foramina, ut, sub uno sabuli grano, 125000 latitare posse affirmaverit Leeuwenhoek. Per ea *transpirationis* & sudoris erumpit, præparationis gradu diversa, materia. Hinc *perspirare* & sudare perinde non est. Sudor cruditatis, non tamen, etiam in statu sano, spernendus index: *perspiratio* tritûs conamen ultimum. Utriusque materiam constituit sanguinis aquosa pars, Hippocrati τροφῆς ὄχημα, quæ chylo primùm immixta, cum partes alibiles ubique deportaverit, partibus post nutritionem superfluis, à sanguine per varias portas eliminandis, iterum vehiculo est. Hæc quidem materia, non per glandulas Stenonis aut Malpighii; sed per arteriarum *lymphaticarum*, cutem undique perreptantium, ramulos secernitur. Huc nempe allabentis sanguinis *fibrosa* globosaque pars, ut quæ crassiores, exilissimas canaliculorum diametros subire nesciunt; sed in venas resumi amant, dum pars tenuior, per sitos à latere ductus *excretorios*, abripi se patitur, extra corpus; modò sub hâc, modò sub illâ specie eliminanda. Materiæ si copia justo major affluit, ut fit post lautiores epulas, vel satis-

* *Authore M.* MICHAELE-PHILIPPO BOUVART, 1737.

erunt vaforum fibræ, quod poft immodicum laborem folet, fub guttularum fenfibilium formâ exprimitur, & fudor eft; fi verò fua ftat vafis elaftica *ductilitas*, moderataque adeft elaborandi fucci copia, tunc tenuis halitûs vifum fugientis fpeciem induit, & *perfpirationum* nuncupatur effluvium: Unam hanc *vacuationem* cæteris fimul fumptis fuperiorem, ratione affumptorum, effe ut 5 ad 8; *Sanctorianis*, fub cœlo Italico habitis, experimentis conftat. Ipfam autem, ut & fudorem, aliis excretionibus penfari quis dubitabit, fi illæ in tantum augefcant, in quantum fudori aut *perfpirationi* detrahitur?

II.

QUOMODO fe habeat utraque cutis excretio cognoviffe parum eft, nifi ad fummas earum refpexeris utilitates, ex œconomiæ animalis legibus repetendas. *Elafticis* conflamur partibus. Solidas alias, alias fluidas nuncupant. Alterno nixu fic agunt, ut utrafque non iniquo marte concurrere dixeris. Sic vita perpetua, geminum inter elaterium, lucta eft, cujus inæqualitate fanitas, ceffatione mors. Vivere igitur abfque motu haud licet, nec moveri datur quin aliquid à nobis fecedat. Hinc mortis brevi caufa fieret, qui vitæ fons eft, motus, nifi hujus perennitate detritis partibus, per nutritionem, fuiffet profpectum. Hæc autem quò feliciùs abfolveretur, patere debuerant fores, per quas, fi quid à folidis abrafum, fi quid in fluidis vel fuperflui, vel ad nutriendum inhabilis occurreret, illud omne, excretum à corpore, recentioribus alibilibufque fuccis meliùs occupandum relinqueret fpatium. Non in alium fanè finem hiant cutis fpiracula, canalefque *excretorii* quorum ope fluit utraque excretio. Si debito tempore & modo procedant, benè eft. Hoc pacto fanguis ab inutilibus purgatur recrementis, unde fluidior factus, leviori, per arterias & venas, itque reditque curfu. Inutilibus expedita fuccis vafa alacriùs operi vacant: felicior fit humorum, per varia incernicula, derivatio. Quin & ipfa mens, aliàs quidquid errat corpus miferè plecti folita, aptior evadit ad operandum. Salutifera verò minuantur effluvia, nec ipforum aliundè penfetur defectus, omnia in pejus ruere. Impurus, nec benè fubactus, fanguinem inficit latex; idcircò malè torpet iners corpus, iniquo pondere folidorum vis oppreffa gemit; hinc fuccorum, variis in locis, *ftafes*, coagula, *decubitus*, mille morborum femina. At, at folamne per cutem, morâ fuâ, nocituri humoris utilis jactura fieret, nec ullis aliis organis, tot commoda præftare, tot ærumnas antevertere conceffum foret?

III.

MINIME. Non tritam femper calcat natura viam. Per infolitum aliquando tramitem molitur iter. Illam altiùs fcrutare; pecudum reclufis pectoribus inhians exta fpirantia confule. Odore tefte, judicibus nonnunquam oculis, ex calentibus vifceribus effertur, ab effluvio *perfpiratorio* quàm parum abludens, vapor! Ex quolibet vifcere exprimi poteft fudori genuino proximus latex. At, ne latiùs excurramus, pulmonem imprimis refpice quàm egregiè cutis emunctoria imitantem! Arteriis *excreticibus*, totus quantus eft, mirum in modum difpergitur, extremis oftiolis, vel poris lateralibus in ejus cavo undique apertis. Vafcula hæc, non fecus ac *cutanea*, aquofum fegregant laticem partibus à nutritione fuperfluis onuftum, fegregando terunt, tritum in veficulas eructant. Humor ille, fi fuum ftet pulmonariis fibris robur, ultimum nactus tenuitatis gradum, per os expiratione pellitur, æftate præfertim, oculorum aciem ludens. Quale *perfpirationis* infenfilis exemplar! Si contra liquoris ejufdem quafi diluvio merguntur vafcula, horum diductis & madentibus fibris minuitur tonus; indè minùs tritum, molliùfque quam par eft verberatum liquidum effluit intra veficulas; ibique guttulæ unita guttula in fputum coit. Quid quæfo illud eft nifi fudor eft, aut fudori proximum? Neque id foli tribuas pulmoni; fuus etiam emittitur ventriculo vapor & ros *gaftricus*, fui inteftinorum opplent latebras fumi fubtiles, fui eas, ploratu jugi, madefaciunt mucofi latices. Quidquid ex renum colis in pelvim decidit, five id fub tenuis halitûs fpecie clam exfiliat, five ftillando in aquæ rivulos confluat, vel à *perfpiratione*, vel à fudore quid difcrepat? Urinam & fudorem, trutinante quafi linguâ,

confer & explora : liquorem utrumque principis ex iisdem conflatum dicas, saporem adeò similem, salsum, *subacrem*, *suboleosum* exhibent. Nullâ ferè non in parte totidem indubitata reperies *perspirationis* aut sudoris pignora. Percurre mesenterium, pleuram, pericardium, oris glandulas, membranam *pituitariam*, partesque universas. Nullibi non aderunt vasa *excretoria*, nullibi non sanguis, nullibi non tritus jugis & pressio. Ubicumque succi effoeti & inutiles ex communi sanguinis fluento eliminandi: ubicumque igitur sudoris & *perspirationis* imagines. Nec sibi solis adeò ex dictis organis pleraque succis inutilibus excernendis allaborant, quin *perspirationis* utriusque tardatæ vicibus supplendis pares sint, & tantò majorem materiæ hujusce quantitatem eliminent, quantò minorem cutis emittit.

IV.

HÆC vita quam agimus veluti mare est in quo, si benè calculum ponas, ubique naufragium imminet. Sua cuique ætati, sexui, temperamento, conditioni, lethifera pestis. At commune omnibus ab inhibitâ *perspiratione* terriculum. Vel levissimo frigidioris auræ in minimam partem afflatu stringuntur cutis ostia, strictæ vicinas, viciuæ proximas ad se trahunt partes; sic tota tandem cutis in consensum vocatur. Hinc nulli certè sua per diem solidum staret sanitas, nulli superfluus intra vasa impunè cohiberetur humor, nisi à *peripheriâ* ad centrum pulsus per interiora sibi quæreret effugium. Quomodo verò se res habeat, tene. Arctatis quâvis de causâ cutis ostiolis, imminutisque vasculorum huc tendentium diametris, qui appellit humor, objecto repagulo, hæret obicem pone sequenti positurus; novissimus in hunc allidit, qui veluti refluus, quà minùs resistitur, ut in physicis æquum est, quærit iter. Idcircò ad internas partes blando tepentes calore, cute constrictâ molliores, ceu patentiori receptus alveo, vertitur, quàque data porta effluit. Non aliâ de causâ, instante hyeme, materiæ per cutem *exhalabilis* pars in pulmonem repellitur. Indè, depresso thorace, efflatur sub fumosi vaporis formâ oculis ideò obvii, quod effluvia densata sint, & per viscus unicum exeat ea materiæ pars, quæ si per cutem universam eliminaretur, oculis fucum faceret. Senes minùs *perspirare* arguit iners corii ariditas, furfuraceaque ejusdem desquamatio, quæ nihil est nisi *perspirationis* materia extremis morata canaliculis. Defectum hunc in illis pensant major, quàm in junioribus, muci per nares, per oculos lacrymarum, salivæ per os, per vesicam urinæ, fæcum per intestina excretio. Phlegmaticis, præ molliori partium solidarum structurâ, minùs perspirantibus, uberior undique pituitæ proventus. Biliosis contraria evenire dubitat nemo. His ut partium est deurens siccitas flammeaque sanguinis *crasis*, ita inexpletus edendi amor: ut fibra agilior fluida crebrioribus quatit ictibus & comminuit, ita copiosa *perspiratio*, ita sudor rarus, ita urinæ fluxus paucus & infrequens, quidquid alvo dejicitur, id pigrè parcèque admodum. Quid verbis opus? Cutis densitas, alvi laxitas & vice versâ. Frigore externo corrugatâ cute, diarrhœâ se correptum quis pluries non est expertus? Cui, ob sudorem suppressum, solitò copiosiùs urina non fluxit? His de rationibus quibusdam siccis ore & naribus vivere vix datum est. Sic quas tandem, propter delicatulum corporis habitum, minùs *perspirabiles* fecit natura feminas, fluxui menstruo obnoxias reddidit. Hinc diuturnâ meditatione & experientiâ nixus Sanctorius, *perspiratione* imminutâ, sensibiles augeri excretiones pronunciavit, nisi fortè accidat cachexia vel febris.

V.

P*ERSPIRATIONIS* igitur & sudoris materiam aliquando per inassueta ferri incernicula dubitet nemo: neve quis objiciat, alia esse *perspirationis* & sudoris, alia cæterarum excretionum organa; unde, pro structuræ varietate, dissimiles debeant secernere succos ex sanguine. Sic, inquies, quæ cola urinam, non item sudorem segregare apta nata sunt. Esto, à sudore discrepet urina. At tantine est discrepantia? Oleum, sales, terram crassiores continet urina, tenuiores sudor. Cum igitur renes secernant liquidum crassioribus fœtum partibus, quid mirum si tenuioribus? Verum refert, per-

gis, quâ viâ natura nocituros humores pellat, *vacuationesque* omnes, ex Hippocrate, fieri debent per loca convenientia. Quis negat? At quid naturæ convenientius est, quid familiare magis, quam ut, occlusâ hâc viâ, per illam abjiciendis humoribus paret exitum? Sic febres easdem vel sudoribus copiosis, vel largo alvi profluvio, æquali tamen cum ægri bono, judicat. Sed ex hâc ipsâ, instas, crisium diversitate, diversa morbificæ materiæ indolis, diversum se prodit morbi genium. Rem acu non tangis, petito ex *syphilide* exemplo, meliùs intelligendam. Unam eamdemque esse, in omnibus, Venerei *miasmatis* conditionem diffitetur nemo. Per diversas tamen portas, unà cum humore infecto, venenum hoc amandari posse non dubium. Imò quidam hâc lue inficiuntur, quibus, ob fœda oris ulcera, aut erosa carie palati ossa, *ptyalismum* immoderatum ciere piaculum foret. In tali rerum statu, etiam si natura morbi solutionem per oris glandulas moliatur, materiæ morbificæ partem non minimam per cutem, alvum, vesicam, datâ operâ, nec sine successu, deturbat prudens Medici solertia. Hinc patet unum eumdemque liquorem, lympham putà veneno infectam, per diversas admodum vias colari posse. *At perspiratio* & sudor nobiliores in partes conversæ morbis sæpè gravissimis causam præbent: in pulmonem catarrho, in membranam *pituitariam coryzæ*, in intestina diarrhœæ, in renes *nephritidi*. Quid mirum? Sed est modus in rebus; si copiosiùs irrumpat materia, si ipsius diutiùs duret affluxus, concedimus; si minùs, adeò non morbi periculum affert, ut contra prævertat. Ex his concludimus:

Ergò perspirationi *& sudori cæteræ excretiones vicariæ.*

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes COLOMBIER.	*M. Henricus* RAYMOND, *Regis exercituum in Insulâ Corsicâ Medicus.*	*M. Stephanus* POURFOUR DU PETIT, *Scholarum Professor Designatus.*
M. Joannes-Carolus DESESSARTZ, *Saluberrimæ Facultatis Decanus.*	*M. Carolus-Nicolaus* D'ESLON, *Chirurgiæ Gallico Idiomate Professor Serenissimi Comitis Atrebatum Medicus ordinarius.*	*M. Paschasius* BORIE.
M. Joannes-Baptista LANGLOIS.	*M. Antonius-Joannes-Baptista-Maclovius* GUENET, *Chirurgiæ Gallico Idiomate Professor Designatus.*	*M. Ludovicus* PATHIOT.

Proponebat Parisiis JOANNES-BAPTISTA-JOSEPHUS THÉRY, Atrebatensis, Saluberrimæ Facultatis Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1777. A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis F. A. QUILLAU, Universit. & Facultatis Medecinæ, Typographi, 1777.